

Sigdal kommune

Barnehageanalyse

Barnehagekapasitet og barnehagestruktur
2019 - 2033

Oppdragsnr.: 5185912 Dokumentnr.: Versjon:

Oppdragsgiver: Sigdal kommune

Oppdragsgivers kontaktperson: Susanne Taalesen

Rådgiver: Norconsult AS, Valkendorfsgate 6, NO-5012 Bergen

Oppdragsleder: Terje Gregersen

Fagansvarlig: Sigrid Hestnes

Andre nøkkelpersoner:

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
---------	------	-------------	------------	----------------	----------

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Om oppdraget	5
2	Sammendrag og hovedutfordringer	6
3	Førskoleframskriving	8
3.1	8	
3.1.1	Barnehagestørrelse, bemanning og kostnader	10
4	Arealnorm og kapasitet i barnehagene	12
4.1	Arealnorm	12
4.2	Funksjonalitet og kapasitet i barnehagene	12
5	Forventet utvikling i barnetall og kapasitet med dagens dekningsgrad	13
6	Areal og kapasitetsanalyse:	16
6.1	Eggedal barnehage	18
6.2	Enger barnehage	21
6.3	Prestfoss barnehage	23
6.4	Nerstad barnehage	26
7	Sammendrag og forslag til tiltak	29
7.1	Konklusjon og anbefaling:	30

1 Om oppdraget

Norconsult AS avdeling for skoleplanlegging og skoleutvikling, har på oppdrag for Sigdal kommune foretatt gjennomgang av kommunens barnehagestruktur og kapasitet med tanke på framtidig behov og struktur.

Hensikten med utredningen er å gi Sigdal kommune et grunnlag til å fatte gode beslutninger for å møte framtidens kapasitetsbehov for barnehage.

Rapporten beskriver nå-situasjon og peker på problemstillinger og utfordringer knyttet til dagens og framtidig barnehagekapasitet og struktur. På bakgrunn av dette gis det forslag til mulige tiltak og endringer, samt forslag til prioritering.

I beskrivelser av den enkelte barnehage og analysene av kapasitet, er det brukt barnetall for barnehageåret 2018/2019. I beskrivelse av godkjent areal og analyse av langsiktige behov, er brukt innrapporterte barnetall fra årsmeldingen 2017.

Norconsult sin avdeling for skole og barnehage, ved Terje Gregersen og Sigrid Hestnes, har i samarbeid med Sigdal kommune utarbeidet rapporten og analysene. Sammen med kommunens Skolesjef Susanne Taalesen og rådgiver for oppvekst Berit K. Jokerud har Norconsult AS vært på befaring i alle barnehager og sett på pedagogisk funksjonalitet og ut fra dette vurdert kapasitet.

2 Sammendrag og hovedutfordringer

Overordnet mål for planområde oppvekst og kultur er å utvikle kultur, barnehage og grunnskole med kvaliteter som bidrar til at barnefamilier finner Sigdal som et attraktivt bosted. I konkurranse med andre kommuner om å få barnefamilier til å bosette seg i Sigdal kommune, stilles det krav til barnehagene om å holde et godt nivå både i det pedagogiske arbeidet og i de fysiske rammene.

Målsetting

Sigdal kommunes mål for barnehageområdet er i tråd med lover og forskrifter for barnehage.

- *Barnehageplass til alle som har rett til plass*
- *Riktig kommunale tilskudd og økonomisk bærekraft i barnehagene*
- *God kvalitet i barnehagen*
- *Kommunens barnehagebygg skal være helsemessig gode og vedlikeholdte*
- *Sikre at barn under opplæringspliktig alder med særskilte behov får oppfylt retten til spesialpedagogisk hjelp*

Driftsform og barnehagekapasitet

Sigdal kommune eier i dag fire barnehagebygg;

Eggedal barnehage, Enger barnehage, Prestfoss barnehage og Nerstad barnehage. Kommunen leier ut lokalene til fire private eierstyrer, som driver barnehagene.

I Sigdal kommune er det godkjent til sammen 728 m² leke- og oppholdsareal (innrapporterte tall til BASIL 2017). Videre i rapporten brukes forkortelsen LOA om leke- og oppholdsarealet. 728 m² LOA, tilsvarer 182 barneenheter for barn i alderen 3-5 år (jfr.kap.4.1 arealnorm). Det er i tillegg gjort en godkjenning på antall plasser per barnehage. I 2018 hadde barnehagene til sammen 190 godkjente plasser.

Tabellen under viser antall godkjente plasser per barnehage, antall anvendte plasser barnehagene fordelt på barn i aldersgruppen 3-5 år og barn i aldersgruppen 1-2 år og totalt antall anvendte plasser.

Barnehage	Antall plasser	Antall plasser 3-5 år	Antall plasser 1-2 år	Totalt antall plasser	Antall anvendte plasser	Antall ledige plasser
Eggedal barnehage	48	23	8	31	34	14
Enger barnehage	30	12	4	16	17	13
Prestfoss barnehage	48	26	6	32	34	14
Nerstad barnehage	64	23	17	40	46	18
Totalt	190	84	35	119	131	59

Tabell 1 – viser godkjente plasser fordelt på barnehage og antall barn i aldersgruppen 3-5 år og aldersgruppen 1-2 år i de respektive barnehagene. Antall anvendte plasser er antall storbarnplasser + antall småbarnsplasser*1,33. Antall ledige plasser = antall ledige storbarnsplasser

I oktober 2018 var det til sammen 119 barn i de fire barnehagene, fordelt på 35 barn i alderen 1-2 år og 84 barn i alderen 3-5 år. Med denne fordelingen mellom små og store barn, tilsvarer 119 barn 131 barneenheter (en plass for barn i alderen 1-2 år = 1,33 plass omregnet til plass for barn i alderen 3-5 år jfr. kap.4.1 arealnorm). Sigdal kommunes barnehager har en kapasitet på 190 barnehageplasser, men anvender bare 130. Det var i 2018 en ledig kapasitet på ca. 60 barnehageplasser.

Økonomi og drift

Barnehagene mottar tilskudd etter statlige satser som består av driftstilskudd, kapitaltilskudd og tilskudd til pedagogbemanning. I tillegg får barnehageeier med vesentlig høyere pensjonsutgifter utover det som dekkes av pensjonspåslaget dekket sine merutgifter etter søknad.

Så lenge Sigdal kommune ikke driver egne barnehager, er de avhengig av at de private eierstyrene opprettholder sin drift med en kapasitet som dekker etterspørsel av barnehageplasser.

Barnehagene har tidligere betalt leie etter anvendte kvadratmeter. Fra 2018 er det inngått avtale om at barnehagens leieutgifter tilsvarer kapitaltilskudd. Sigdal kommune har som resultat av dette en ustabil leieinntekt, som ikke tar hensyn til antall utleide kvadratmeter, men antall barn som til enhver tid går i barnehagen. Sigdal kommune tar i tillegg et økonomisk ansvar ved å tilpasse telletidspunkter, stille vaktmester til rådighet for vedlikehold av byggene og å tilby kurs og kompetanseheving til de ansatte.

I 2017 hadde barnehagene til sammen et årsresultat på kr. 390 000. Barnehagene har per i dag en egenkapital på til sammen ca. kr. 3.8 mill., og egenkapital er en viktig forutsetning for at de skal kunne møte nedgang i søkermasse, og usikre inntekter de neste årene.

Barnehagene driver som fire individuelle eierstyrer, og dette gjør at de er sårbare for lokale svingninger i søkermasse. Ettersom enhetene er relativt små, kan et enkelt barn gi store utslag for tilskudd og bemanning.

Lave fødselstall fører til lavere rammeoverføringer til kommunene, til tross for at tilskuddssatsene øker. Varierende og lave søkertall gjør det utfordrende å utarbeide budsjetter, både for Sigdal kommune og for de private eierstyrene.

Kompetanse, bemanning og rekruttering

Bemanningsnorm og pedagognorm for barnehager stiller krav til hvordan barnehagene skal bemannes. I Sigdal kommune gjør nedgang og svingninger i søkermassen det vanskelig å ha rett bemanning i barnehagene til enhver tid. Det er spesielt pedagognormen som er utfordrende å oppfylle, da denne stiller krav til barnehagelærerutdanning. Ett enkelt barn kan utløse krav til å ansette en ekstra pedagog. Fagmiljøene er sårbare i den forstand at de er små, og at det er vanskelig å rekruttere og beholde kompetent bemanning for å dekke variable behov.

Hovedutfordringer i Sigdal kommune som får konsekvenser for barnehagedrift

Forventet nedgang i barnetall i årene som kommer, medfører at Sigdal kommune og de private eierstyrene har flere utfordringer. Hovedutfordringene på kort og lang sikt er:

- Lave fødselstall som gir lave rammeoverføringer fra staten
- Variable tilskudd og foreldrebetaling som medfører uforutsigbarhet for drift
- Spredt bebyggelse og store geografisk avstander, som fører til små driftsenheter
- Lav kapasitetsutnyttelse av Sigdal kommunes barnehagebygg
- Variable leieinntekter for kommunen
- Fire eierstyrer som ikke har samarbeid om økonomiske og pedagogiske ressurser
- Vanskelig å rekruttere bemanning som til enhver tid oppfyller krav til bemannings- og pedagognorm

3 Førskoleframskriving

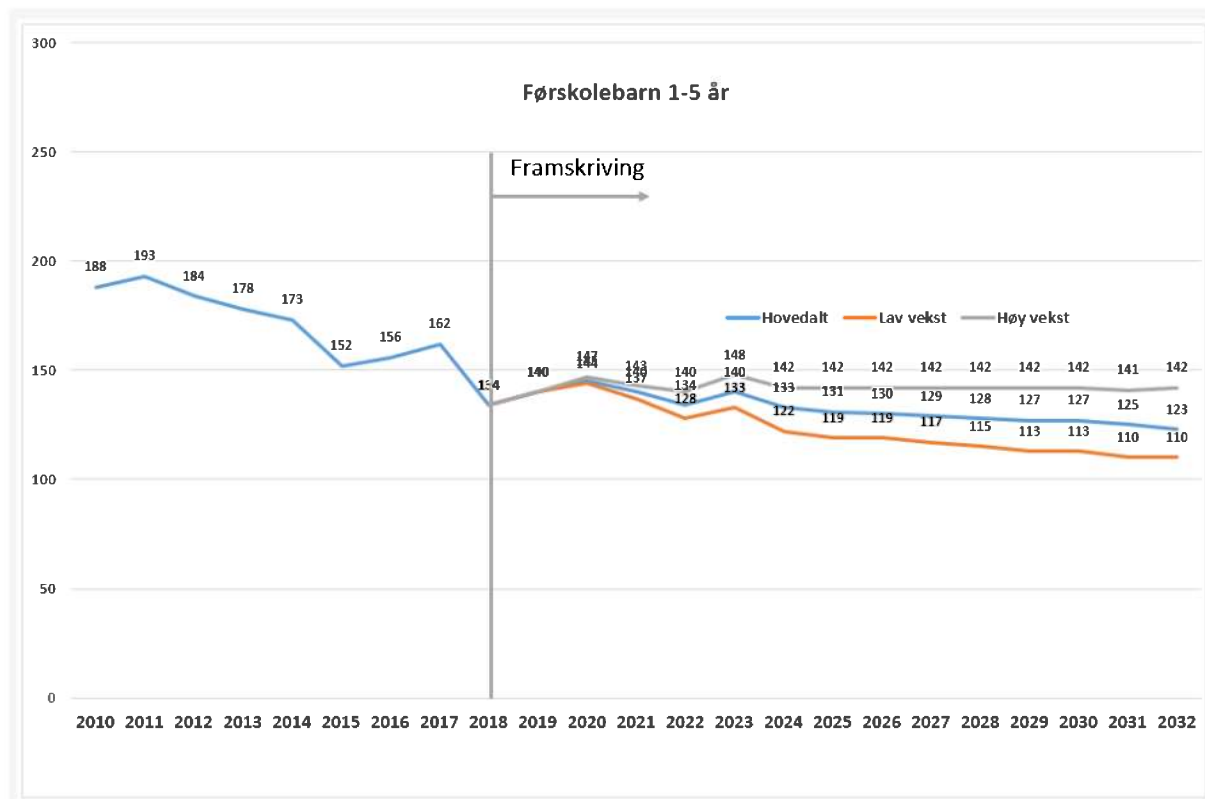
3.1

Forutsetninger

Vi har sett på dagens kapasitet opp mot SSB sine framskrivinger for førskolebarn i perioden 2018-2033. Det er valgt følgende forutsetninger for å vurdere kapasitet i forhold til befolkningsutvikling:

- Statistisk Sentralbyrås (SSB) høyeste vekstalternativ (HMH) for barnetallsprognoser i Sigdal kommune.
- Framskrivingsalternativene fra SSB er fra juni 2018
- Sigdal kommunes godkjent leke- og oppholdsareal på 728 m², tilsvarende 182 barneenheter
- Sigdal kommunes 190 godkjent barnehageplasser i fire barnehager

Figuren under viser SSB sine prognoser for befolkningsutvikling med alternativer lav-hovedalternativ og høy vekst.

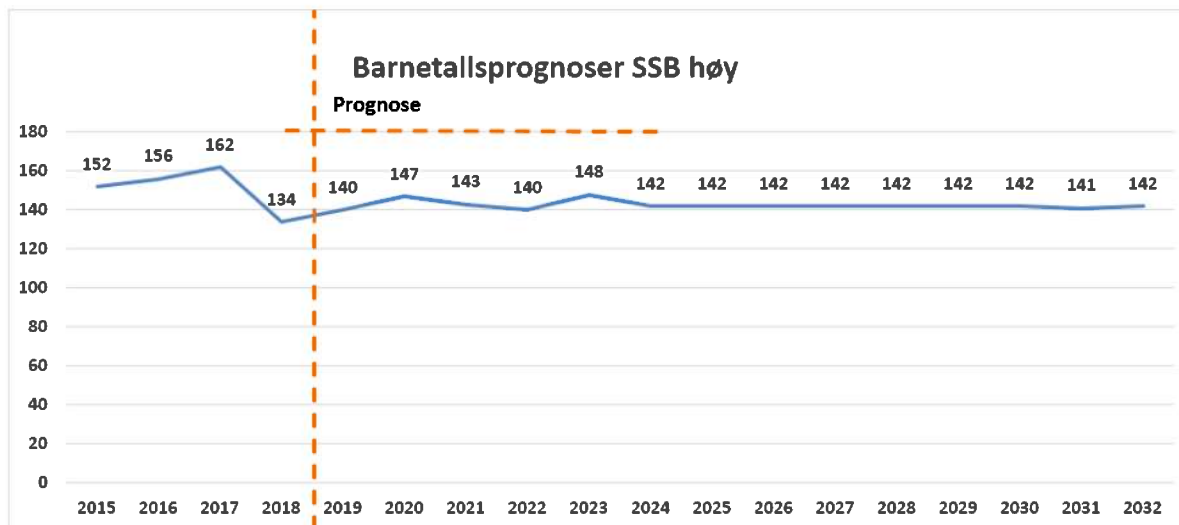

Figur 1 viser forventet utvikling i barnetall SSB - høy, SSB - hovedalternativ og SSB - lav.

I alternativ SSB - høy vekst, ser vi at det forventes et relativt stabilt antall førskolebarn i perioden 2019-2033. Det er imidlertid flere indikatorer som tyder på at dette ikke er realistisk. Sigdal kommunes egne tall viser at det er svært sannsynlig at barnetallet i førskolebarn vil synke i perioden, og ligge under alternativ for SSB - lav.

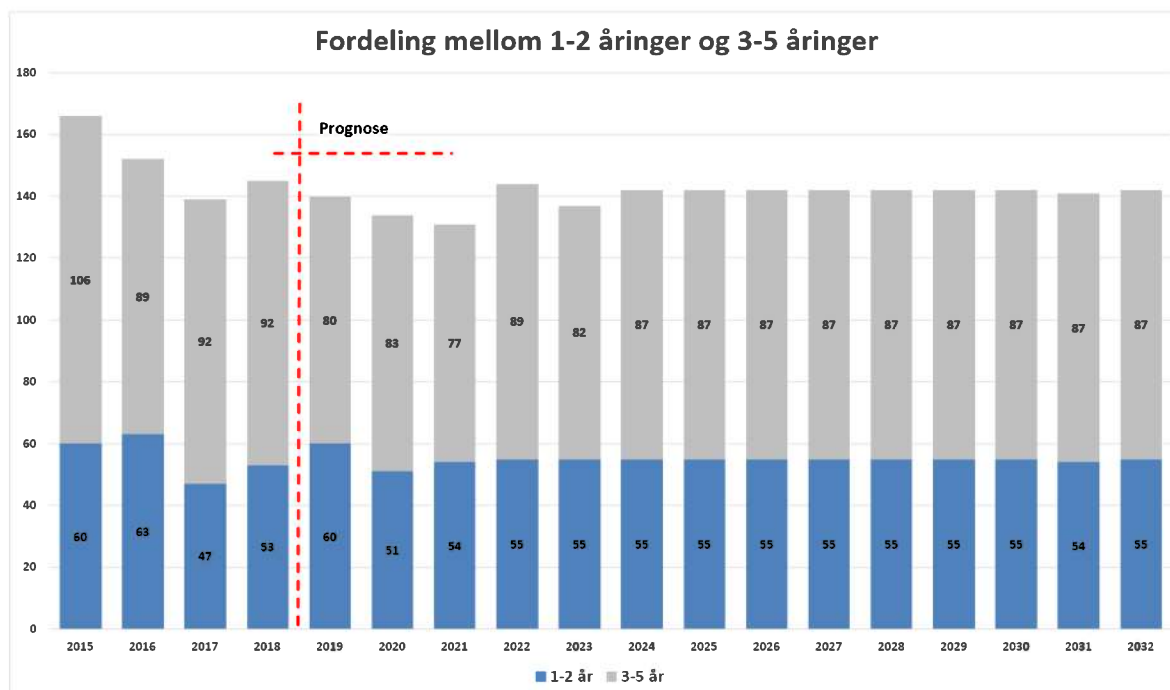
Vi har valgt SSB – alternativ for høy vekst for å vurdere kapasitet i perioden framover. I figuren under, ser vi barnetallsprognose for SSB – høy vekst. Denne viser en nedgang i barnetall fra perioden 2015 –

2018 og en stabil utvikling i årene fram mot 2032.

Figur 2 - viser utvikling i førskoleprognoser med SSB - høy

Figuren under viser forventet barnetall fordelt på barn i alderen 1-2 år (blå søyle) og barn i alderen 3-5 år (grå søyle) i perioden 2018-2032.

Figur 3 viser fordeling mellom 1-2 åringer og 3-5 åringer, der det i perioden vil være ca. 55 barn i alderen 1-2 år og ca. 87 barn i alderen 3-5 år. Totalt vil det være ca. 142 barn i aldersgruppen 1-5 år i Sigdal kommune i tiden framover.

Prognosene viser ikke hvordan barnetallet vil fordele seg geografisk, men erfaringstall fra Sigdal kommunen tilsier at det vil være nedgang i alle de fire barnehageområdene.

3.1.1 Barnehagestørrelse, bemanning og kostnader

En lovfestet rett til barnehageplass har ført til store endringer i barnehagebyggene de siste årene. Fra å bygge små enheter med 2-3 avdelinger, bygges det i dag større enheter på 4-8 avdelinger.

Telemarksforskning gjennomførte i 2008 en kartlegging av kostnadsforskjeller i barnehagesektoren for Kunnskapsdepartementet. Det finnes ingen entydige forskningsresultater som sier hva som er en gunstig barnehagestørrelse for kvalitet i barnehagen. Trolig spiller ikke størrelsen stor rolle i seg selv, men henger sammen med andre strukturelle faktorer som organisering, ledelse, eierskap, fysisk utforming, kompetanse m.m. Angående kvalitet er det et generelt perspektiv at fagmiljøene blir sårbare når barnehagene er små. Hvis det i tillegg er variabelt bemanningsbehov, vil det være utfordrende å rekruttere kompetent bemanning. Dersom barnehagene er små, er det viktig med fagsamarbeid på tvers av barnehagene. Sigdal kommune har utarbeidet felles kompetanseplaner sammen med barnehagene i mange år. Fra 2019 er det lagt opp til en ny regional ordning for kompetanseutvikling, som skal stimulere til godt samarbeid mellom barnehagemyndighetene, barnehageeiere, universiteter og høyskoler, fylkesmennene og andre aktører.

Økonomisk sett har barnehagestørrelse noe å si. Små barnehager vil ha utfordringer med kostnadseffektiv drift, framfor større barnehageenheter med flere barn å fordele kostnaden på. Noen analyser (Håkonsen og Lunder 2008 og Bergseng og Løyland 2001) viser at en barnehage ikke bør ha mindre enn 50 plasser om den skal ha forutsetninger for kostnadseffektiv drift. Andre analyser viser at kostnadsforskjellene på en barnehage med 60 plasser og en med 100 plasser er liten.

Tabellen under viser godkjente og anvendte plasser i barnehagene i Sigdal i 2018.

Barnehage	Godkjente plasser i Sigdal	Antall tildelte plasser 2018
Eggedal barnehage	48	31
Enger barnehage	30	16
Prestfoss barnehage	48	32
Nerstad Barnehage	64	40

Tabell 2 viser godkjente og anvendte plasser i barnehager i Sigdal i 2018.

Barnehagene i Sigdal er å regne som små driftsenheter.

Lønnskostnader, bemanningsnorm og styrerressurs

Den største kostnaden i barnehagedriften er lønnskostnader. I 2017 hadde barnehagene i Sigdal en grunnbemanning som lå over bemanningsnorm for barnehager. I tillegg var styrerressursen prosentvis større enn landsgjennomsnittet. Tall fra UDIR 2017 viser at hver styrer i gjennomsnitt hadde ansvar for 58,3 barneenheter og 13 årsverk. Styrere i Sigdal kommune hadde til sammenlikning ansvar for 32,5 barneenheter og 6,9 årsverk.

Antall per styrer	Landsgjennomsnitt	Sigdal kommune
Barn	58,3	32,5
Årsverk	13	6,9

Tabell 3 viser antall barneenheter og årsverk per styrer i landsgjennomsnitt og i Sigdal kommune

Innrapporterte tall til BASIL 2017 viser at barnehagene i Sigdal hadde en grunnbemanning på 0,9 stilling over norm og 1,2 stilling styrerressurs over landsgjennomsnittet (barnehagefakta.no). I tillegg viser tall fra BASIL 2017 at barn i Sigdal har kortere ukentlig oppholdstid i barnehagen enn landsgjennomsnittet (jfr. tabell 4).

Til sammen utgjør økt bemanning ca. kr. 1 mill. i lønnsutgifter i de fire barnehagene. Bemanning over norm gir økte kostnader for Sigdal kommune, da barnehageeier kan søke kommunen om refusjon for merutgifter til pensjonskostnader.

4 Arealnorm og kapasitet i barnehagene

4.1 Arealnorm

I henhold til barnehageloven kan alle barnehager benytte sitt leke- og oppholdsareal (LOA) delvis eller fullt ut, og kombinere plasser for store og små barn slik det måtte passe.

Barnehagene skal ha gode og hensiktsmessige lokaler og arealer både inne og ute. Kommunen er lokal barnehagemyndighet og har ansvaret for godkjenning av barnehager, jfr. § 10 og 11 i barnehageloven.

Barnehagene skal være godkjent i henhold til forskrift om miljørettet helsevern for barnehager og skoler, og i henhold til annet relevant regelverk som arbeidsmiljøloven og plan- og bygningsloven. Det er ikke krav til at kommunen godkjenner antall plasser i den enkelte barnehage, og kommunen kan heller ikke sette begrensninger i godkjenningen slik at antall plasser defineres konkret.

Antall barnehageplasser bestemmes utfra godkjent LOA. Godkjent LOA skal være minimum 4 m² for barn i alderen 3-5 år og 5.33 m² for barn i alderen 1-2 år.

Barnehagens uteområde skal være 6 ganger større enn godkjent LOA innendørs. LOA skal dekke funksjoner som: aktiv lek, stillelek, fellessamling for barn og voksne, felles måltid, hvile og søvn. LOA skal være tilgjengelig for barna, tilrettelagt for barnets alder og sikre at alle barn opplever progresjon i sin utvikling (Rammeplanen for barnehager kap.8 KD:2017).

Med hensyn til barnehagekapasitet og dekningsgrad omtaler vi i denne rapporten barn i alderen 1-2 år som små barn og barn i alderen 3-5 år som store barn. (1.barneenhet = 1 stort barn, mens 1 små barnsplass = 1,33 barneenheter).

En vurdering av ledig LOA i hele kommunen, sett sammen med forventet utvikling av barnetall, gir en indikasjon på behov for kapasitet i antall plasser i årene fremover.

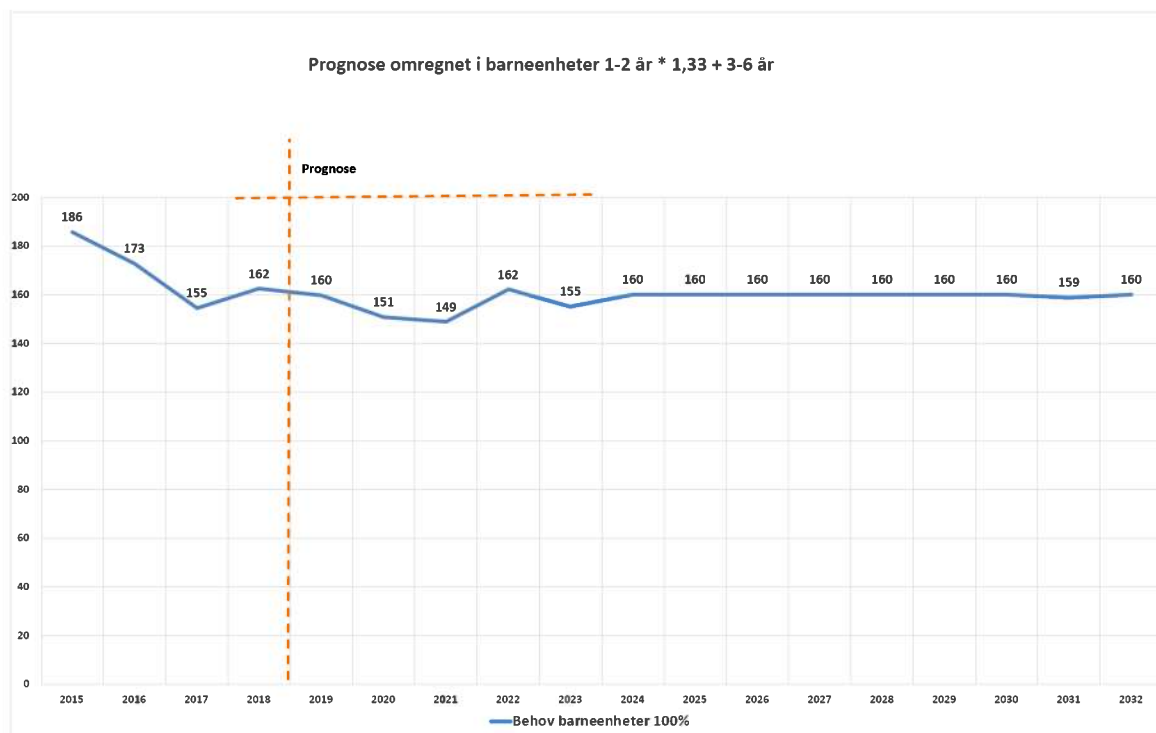
4.2 Funksjonalitet og kapasitet i barnehagene

Godkjent LOA, stemmer ikke alltid overens med barnehagens antall barnehageplasser. For å vurdere barnehagens faktiske kapasitet, må funksjonalitet i arealer og barnehagens uteområde tas i betraktning. Et sentralt spørsmål man bør stille vedrørende de fysiske omgivelsene, er om de gir de nødvendige rammene for virksomheten og om de støtter opp under de aktivitetene som skal foregå der. Hvordan fungerer barnehagebygget med utgangspunkt i de hverdagsaktiviteter som foregår der? For å belyse disse spørsmålene har Norconsult vært i dialog med barnehagestyrer under befaring i barnehagene, for å få deres erfaringer og opplevelser om bruk av bygget.

I denne rapporten har vi gjort vurderinger av barnehagens kapasitet på bakgrunn av LOA. I tillegg har vi beskrevet hvordan LOA er i forhold til andre arealer og hvordan den totale funksjonaliteten i barnehagen oppleves.

5 Forventet utvikling i barnetall og kapasitet med dagens dekningsgrad

Førskoleprognosene (figur 3) viser at andelen barn i alderen 1-2 år utgjør ca. 30 % av det totale antall førskolebarn. I modellen under har vi omregnet forventet utvikling i barnetall til barneenheter (jfr. arealnorm kap.4.1). Førskoleprognosene viser at det vil være behov for 160 barneenheter, dersom alle barn i alderen 1-5 år ønsker barnehageplass.

Tabell 4 viser barnetallsutvikling omregnet til barneenheter

Totaltkapasitet og dekningsgrad

De fire barnehagene i Sigdal har godkjent 728 m² LOA. 728 m² utgjør 182 barneenheter. Det er tilsammen godkjent 190 barnehageplasser i de fire barnehagene. Det godkjente arealet og antall plasser er fordelt slik mellom barnehagene:

Barnehage	Godkjent LOA	Godkjente plasser
Eggedal barnehage	174 m ²	48
Enger Barnehage	121 m ²	30
Prestfoss barnehage	183 m ²	48
Nerstad barnehage	250 m ²	64

Tabell 5 viser godkjent LOA og godkjente plasser i de ulike barnehagene

Tabellen under viser prosentvis andel barn i barnehage i Sigdal kommune sammenlignet med landsgjennomsnittet i 2017. På landsbasis (uten om Oslo - 2017), gikk 90,5 % av alle barn mellom 1-5 år i barnehage. Fordelingen var henholdsvis 80,1 % for 1-2 åringer og 96,9 % for 3-5 åringer. KOSTRA tallene fra Sigdal kommune (2017), viser at 91,8 % av 1-5 åringer gikk i barnehage. På landsbasis hadde 97,8 % av barna mer enn 33 timers oppholdstid, mens tallet i Sigdal var 89,4 %. Andel barn i barnehage var prosentvis noe høyere i Sigdal enn landsgjennomsnittet, mens oppholdstiden i løpet av uken var vesentlig lavere.

Dekningsgrad og andel barn i barnehage	Sigdal kommune 2017	Landsgjennomsnitt uten Oslo
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (prosent)	91,8	90,5
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (prosent)	81,3	80,1
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (prosent)	97,7	96,9
Andel barn med ukentlig oppholdstid 33 timer eller mer per uke	89,4	97,8

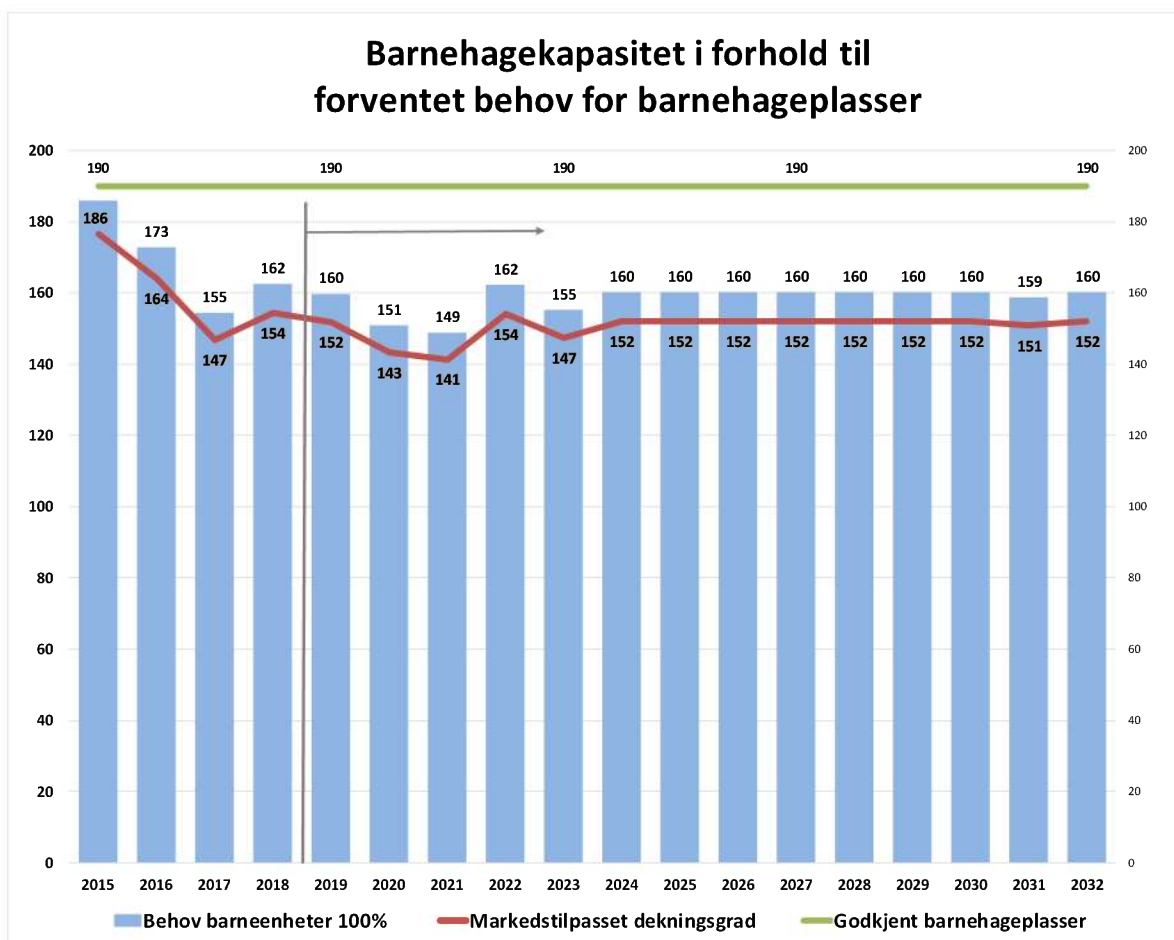
Tabell 6 viser andel barn i barnehage i Sigdal sammenlignet med landsgjennomsnittet

På bakgrunn av disse tallene, regner vi med at det ikke vil være behov for 100 % dekningsgrad, men at det vil være en etterspørsel på barnehageplasser på mellom 90-95 % av de som har rett til barnehageplass.

Når vi beregner behovet for barnehageplasser og kapasitet, brukes begrepet markedstilpasset dekningsgrad. Markedstilpasset dekningsgrad er den etterspørselen vi forventer det blir ut i fra det antall barn som har rett til plass.

For å ha en viss fleksibilitet, har vi satt markedstilpasset dekningsgrad i Sigdal kommune til 95 % av det totale antall barn i førskolealder.

I tabellen under ser vi antall godkjente barnehageplasser (190 plasser) i den grønne linjen, behov for barneenheter (149-150 plasser) i de blå søylene og markedstilpasset dekningsgrad (141 – 154 plasser) i den røde linjen.

Figur 4 – viser godkjente barnehageplasser – grønn linje, behov for barnehageplasser med 100% dekningsgrad i de blå søylene og markedstilpasset dekningsgrad (95% dekningsgrad i rød linje.) Tallene viser at det på kort og lang sikt er en overkapasitet på ca. 40 barnehageplasser i Sigdal kommune.

6 Areal og kapasitetsanalyse:

Videre i rapporten har vi laget en barnehagebeskrivelse av hver barnehage. Barnehagebeskrivelsene er basert på en areal- og kapasitetsanalyse av barnehagebyggene i Sigdal kommune.

Arealanalysen er gjort ved å registrere rom fordelt i tre kategorier, og beskrevet hvordan disse arealene fungerer med tanke på pedagogisk funksjonalitet. Videre har vi sammenliknet barnehagens arealer med Norconsults arealprogram for barnehager. Arealprogrammet bygger på erfaringstall fra barnehagebygg og standardprogrammer fra Trondheim og Bergen kommune.

Tabellen under viser arealkategorier, romtyper og prosentvis andel av nettoarealet.

Arealkategori	Areal består av	Prosentvis av nettoareal
Leke- og oppholdsareal	avdelingsrom/baser, fellesrom, del av kjøkken tilgjengelig for barna, spiseareal, spesialrom, soverom/hvilerom og deler av fingarderoben som er tilgjengelig for lek.	47-52 %
Personalarealer	personalinngang/hovedinngang, styrerkontor, andre kontorer, møterom, personalrom, personalgarderober, toaletter og dusj og kopifunksjon/rekvisittlager.	18-22 %
Andre arealer / støttearealer	kjøkken (produksjonsdel), fingarderober (innredning/trafikkareal etc.), grovgarderober, stellerom/toaletter, renholds rom / vaskerom, nærlager, varemottak, matbod, varelager.	28-32 %

I vurderingen av funksjonalitet ser vi på rommenes plassering i forhold til hverandre, arealet i de ulike rom og funksjoner opp mot antall barn/ gruppestørrelse/bemannings og tilgang til uteområdet.

Fordelingen av arealer kan variere noe fra barnehage til barnehage, men store avvik i noen av arealkategoriene kan si noe om mangler, eller funksjonelle utfordringer i bygget. Så lenge kapasitet i antall plasser styres av godkjent LOA, er arealfordelingen viktig for den pedagogiske funksjonaliteten i bygget. Dette gjelder spesielt i barnehager der kapasitet i LOA utnyttes fullt ut.

I denne arealanalysen har vi ikke tatt med utvendige skur og boder, som lekeskur, snekkerbod, vognskur etc. Areal som ikke har inngang fra innsiden av bygget og ikke er isolert, regnes ikke inn i nettoarealet. Det er ikke gjort vurdering av byggets tekniske standard, utover visuell observasjon.

Kapasitetsanalysen er gjort på bakgrunn av tegninger, areallister, rapportering om barnetall og personalressurser, samt erfaringer fra bygget i bruk. Kapasitetsanalysen viser:

- kapasitet i LOA
- ledig kapasitet med dagens anvendte LOA
- fordeling av små- og storbarnsplasser med maksimal utnyttelse av LOA
- bemanning ved dagens kapasitetsutnyttelse
- bemanning ved full kapasitetsutnyttelse

Tabellen under viser Norconsult arealprogram med alternativ for 2- og 3 avdelinger:

AREALPROGRAM BARNEHAGER	Arealfaktor	2 barne-grupper	3 barne-grupper
Småbarn		12	12
Storbarn		24	48
Sum antall barn		36	60
Sum antall enheter		40	64
Personalårsverk (iht ped.norm)		8	12
Krav til LOA (5,3 m2 per småbarn, 4,0 m2 per storbarn)		160	256
LOA i arealnrm (barnas areal + ca 40 % av fingarderobe)		160	258
LOA pr enhet		4,0	4,0
Leke- og oppholdsareal		148	239
Småbarn:	3,93		
Baser	1,88	23	23
Leke-/allrom	1,49	18	18
Verksted	0,56	7	7
Storbarn:	2,93		
Baser	1,31	31	63
Leke-/allrom	0,84	20	40
Verksted	0,78	19	37
Fellesareal	0,86	31	52
Kjøkken (areal per barn)		12	20
Kjøkken (småbarn)	0,41	5	5
Kjøkken (storbarn)	0,31	7	15
Barnas garderober (areal per barn)		58	90
Småbarn:			
Fingarderobe	1,03	12	12
Grovgarderobe (inkl. wc og tørkerom)	1,12	13	13
Storbarn:			
Fingarderobe	0,71	17	34
Grovgarderobe (inkl. wc og tørkerom)	0,63	15	30
Stellerom og HC-toalett (areal per barn)	0,7	11	16
Stellerom (småbarn)	0,42	5	5
Stellerom (storbarn)	0,23	6	11
Møte- og pauserom (areal per årsverk)	3,2	25	38
Møte- og pauserom (inkl. kjøkken, samtalerom og vrangleareal)	2,37	19	28
Inngangsrom (vestibyle)	0,8	6	10
Personalets rom (areal per årsverk)	3,7	29	44
Kontorarbeidsplasser (inkl. kopirom)	1,86	15	22
Garderober, toaletter og dusj	1,8	14	22
Lager og renholdssentral (areal per barn)	0,8	29	49
Lager (for leker, utstyr, matvarer og stoler)	0,7	25	42
Renholdssentral	0,11	4	7
Nettoareal m2 NTA		313	496
Brutto/netto-faktor	1,38	1,38	1,38
Bruttoareal m2 BTA		432	684
NTA pr enhet		7,8	7,8
BTA pr enhet		10,81	10,70
Minimumskrav til utvendig lekeareal (24 m2 per barn)	24	864	1440
Anslag for totalt tomteareal (ekskl. parkering)		1296	2124

Figur 5 –Norconsults arealprogram med eksempel på arealfordeling for 2- og 3- avdelings barnehage.

6.1 Eggedal barnehage

Nøkkeltall oktober 2018	
Barn 1-2 år	8
Barn 3-5 år	23
Styrerressurs	0,7
Årsverk pedagogisk personale	3
Årsverk andre ansatte	3,8
Godkjent LOA	174 m ²
Netto areal	269 m ²
Tomteareal	11 278 m ²

Eggedal barnehagen er en 2-avdelings barnehage som ligger helt nord i Sigdal, ved siden av Eggedal skole og samfunnshus med svømmehall og idrettsplass.

Barnehagebygget ble bygget i 2007 og eies av Sigdal kommune. Barnehagen er godkjent for 48 plasser og drives av et privat eierstyre. Barnetallet har de siste årene variert mellom 30-40 barn. Eggedal barnehage hadde i oktober 2018 totalt 31 barn, hvorav 8 barn i alderen 1-2 år og 23 barn i alderen 3-5 år. Personalet er fordelt etter antall barn og plasser.

Eggedal bhg		
	Areal	Antall rom
Netto LOA	174 m ²	
Allrom	-	-
Lekerom	27 m ²	3 rom
Baseareal	39 m ²	1 rom
Fellesareal		
Avdelingsareal	62 m ²	2 rom
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, kjøkken del av LOA, Garderobe del av LOA, allrom etc.)	47 m ²	3 rom
Netto andre arealer	47 m ²	
Stellerom	21 m ²	2 rom
Toalett	5 m ²	2 rom
Garderobe	-	-
Kjøkken	3 m ²	1 rom
Lager	15 m ²	5 rom
Renhold	3 m ²	1 rom
Vognrom		
Nettoareal personalavdeling	22 m ²	
Kontor	7 m ²	
Personalrom	9 m ²	
Møterom	-	
Kopi/rekvisitalager	-	
Pers. garderobes	3 m ²	
Pers. toalett	4 m ²	
	-	
	-	

Arealfordeling

Tabellen til høyre viser arealene fordelt mellom LOA, andre arealer og personalarealer.

Barnehagen har egen inngang til personalavdelingen og egen inngang til hver avdeling.

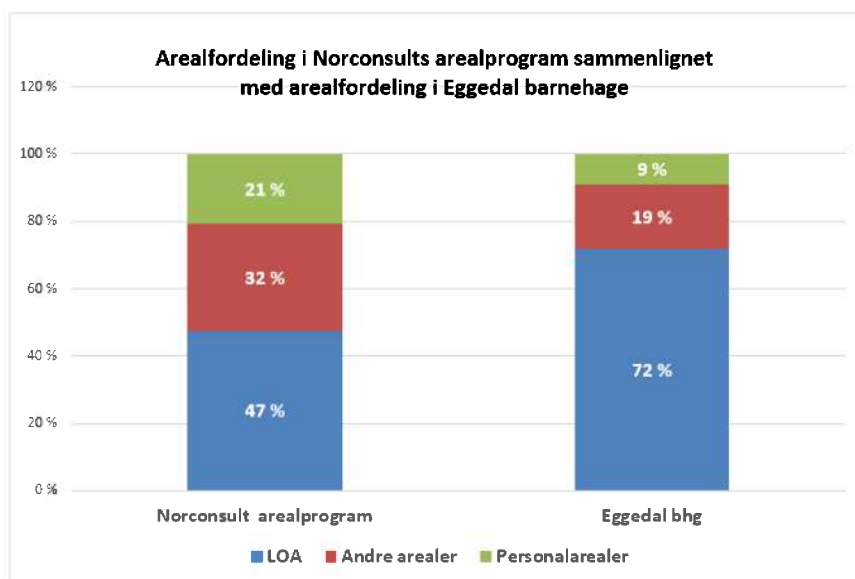
Leke- og oppholdsarealet består av 2 avdelingsrom, 1 fellesrom, 1 kjøkken og 2 fingarderober. Lekearealene er romslige.

Andre arealer består av 5 lagerrom og 1 renholdsrom.

Det er stellerom og 2 toaletter i tilknytning til hver avdeling. Barnehagen har godt med lagerplass, men vognlagring i garderoben oppleves som upraktisk av personalet. I tilknytning til grovgarderoberne er det tørkerom til vått tøy.

Personalavdelingen består av kontor, personalrom, personaltoaletter og garderober og et lite arbeidsrom med 1 arbeidsplass og 1 arbeidsplass i garderobefløyen. I tillegg brukes rom for spesialpedagogisk trening også som arbeidsrom for de ansatte. Barnehagen har ikke eget møterom. Personalavdelingen er generelt trang.

Tabell 7 viser arealfordeling i Eggedal barnehage

Tabell 8 viser arealfordeling i Norconsults arealprogram sammenlignet med arealfordelingen i Eggedal barnehage.

I Eggedal barnehage er 72 % av barnehagens areal LOA, andre arealer/støttearealer utgjør 19 % og personalareal utgjør 9 %. Ved full kapasitetsutnyttelse, vil personalet øke fra en grunnbemanning på 9 i dag til ca. 11 personer. Dersom barnehagen utnytter sin fulle kapasitet i LOA, vil det oppstå funksjonelle utfordringer.

Uteområdet

Eggedal barnehage har en fin beliggenhet i nærheten av natur og har en egen gapahuk i skogen. Barnehagen ligger ved siden av skolen og har tilgang på fotballbane, hoppbakker, skiløyper, svømmebasseng, gymsal og bibliotek. Barnehagens uteområde er flott opparbeidet med variert underlag og en fin balanse mellom flate partier og mer kupert terreng. Barnehagen har egen parkeringsplass, og det er ryddige trafikkforhold rundt anlegget.

Kapasitetsvurdering:

Barnehagen er godkjent for 48 barnehageplasser. I forhold til godkjent LOA på 174 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 24 plasser til barn i alderen 3-6 år og 14 plasser i alderen 1-2 år. Tabellen under viser at det per i dag er 39 m² ledig kapasitet i LOA, noe som tilsvarer 10 barneenheter.

LOA Eggedal barnehage oktober 2018	Godkjent LOA (m ² NTA)	Max kapasitet iht LOA (antall enheter)	Anvendt LOA (m ² NTA)	Ledig LOA (m ² NTA)
Leke og oppholdsareal (LOA)	174	43,5	134,64	39,36
Kapasitetsutnyttelse 2018	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Antall barn i barnehagen 2018	Ledig kapasitet iht. LOA (antall barn)	Ledige enheter i storbarns-plasser
1-2 år – 1 avdelinger	14	8	6	
3-5 år – 1 avdelinger	24	23	1	
SUM	38	31	7	9,8
Antall personale iht. kapasitetsutnyttelse	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Behov antall personale eks. styrer ved max kapasitetsutnyttelse	Antall barn i barnehagen 2018	Bemanningsnorm eks. styrer okt. 2018
1-2 år – 1 avdelinger	17	5,7	8	3
3-5 år – 1 avdelinger	24	4,0	23	4
SUM	41	9,7	31	7

Tabell 9 kapasitetsvurdering for Eggedal barnehage

Oppsummering:

Eggedal barnehage har med dagens barnetall ingen funksjonelle utfordringer som ikke kan løses innenfor det arealet barnehagen har til disposisjon. Barnehagebygget fremstår som romslig, med unntak av personalavdelingen. Mangler i personalavdeling og støtteareal kan kompenseres ved å ta i bruk deler av LOA. Her kan barnehagen selv omdisponere LOA til andre formål i forhold til de behovene de har. Dersom LOA skal utnyttes fullt ut, må det gjøres en vurdering av hvilke behov barnehagen har for personalarealer og støtteareal.

6.2 Enger barnehage

Nøkkeltall oktober 2018

Barn 1-2 år	4
Barn 3-5 år	12
Styrerressurs	0,6
Årsverk pedagogisk personale	2
Årsverk andre ansatte	1,7
Godkjent LOA	121 m ²
Netto areal	174 m ²
Tomteareal	1263,3 m ²

Enger barnehage er en 1- avdelings barnehage, som ligger tilknyttet Leikvang Grendehus. Sigdal kommune eier den delen av bygget barnehagen ligger i. Barnehagen drives av et privat eierstyre og har godkjent 121 m² loa, noe som tilsvarer 30 barneenheter. Enger barnehage hadde i oktober 2018 totalt 16 barn, hvorav 4 barn i alderen 1-2 år og 12 barn i alderen 3-5 år.

Enger bhg.		
	Areal	Antall rom
Netto LOA	121 m ²	
Allrom	-	-
Lekerom	29 m ²	2 rom
Baseareal	52 m ²	2 rom
Fellesareal		
Avdelingsareal	40 m ²	2 rom
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, kjøkken del av LOA, Garderobe del av LOA, allrom etc.)	-	-
Netto andre arealer	27 m ²	
Stellerom	11 m ²	1 rom
Toalett	5 m ²	2 rom
Garderobe	9 m ²	1 rom
Kjøkken	-	-
Lager	2 m ²	1 rom
Renhold	-	-
Vognrom	-	-
Nettoareal personalavdeling	29 m ²	
Kontor	14 m ²	
Personalrom	13 m ²	
Møterom	-	
Kopi/rekvisitalager	-	
Pers. garderobe	-	
Pers. toalett	2 m ²	
0	-	
0	-	

Arealfordeling

Tabellen til høyre viser arealene fordelt mellom LOA, andre arealer og personalarealer.

Barnehagen har et felles inngangsparti gjennom barnehagens garderobe.

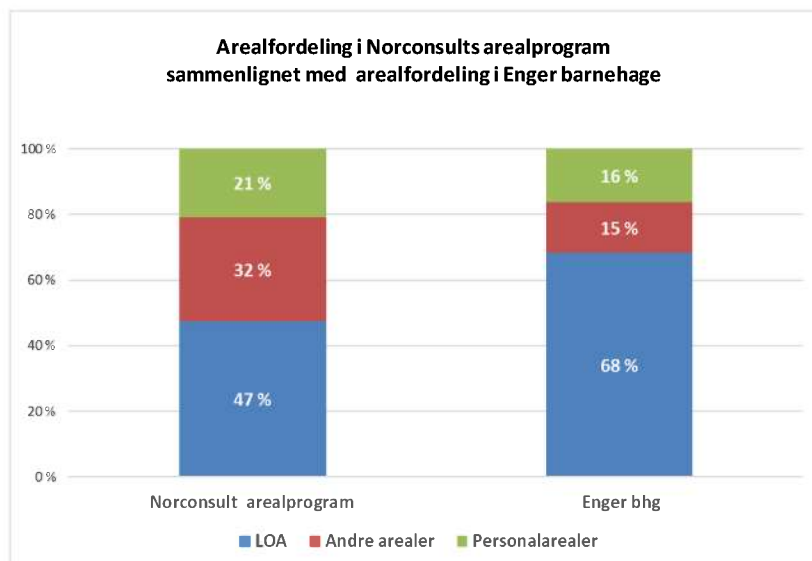
Leke- og oppholdsarealet består av 1 stort avdelingsrom, 1 kjøkken, 1 fingardrobe, 2 lekerom og 1 gruppe/hvilerom.

Andre arealer består av stellerom med toalett, 1 enkelt toalett, 1 HCWC, 1 lager og 1 grovgarderobe.

Personalavdelingen består av 1 kombinert møte- og personalrom og styrers kontor der det også er arbeidsplasser til pedagogene. Personalet har garderobe i barnas garderober og inne på HCWC.

Det er bygget et nytt vognrom med takoverbygg på barnehagens uteområde.

Tabell 10 viser arealfordeling i Enger barnehage

Figur 6 viser arealfordeling i Norconsults arealprogram sammenlignet med arealfordeling i Enger barnehage

I Enger barnehage er 68 % av barnehagens areal LOA, andrearealer utgjør 15 % og personalarealer utgjør 16 %. Andelen LOA er noe høy, og full kapasitetsutnyttelse kan føre til funksjonelle utfordringer.

Uteområde:

Barnehagens uteområde er relativt lite, men har et variert aktivitetstilbud. Området er inndelt i tydelige lekesoner som bindes sammen av en sykkelsti. Uteområdet har en port som fører ut til en ballbane, og en port som fører ut til et stort skogområde, der det er lavvo og naturlekeplass.

Kapasitetsvurdering

I forhold til godkjent LOA 121 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 18 plasser for barn i alderen 3-6 år og 9 plasser for barn i alderen 1-2 år.

Per i dag benyttes 53 m² av LOA, mens 68 m² av LOA ikke er utnyttet. Det ledige arealet tilsvarer ca. 17 barnehageplasser.

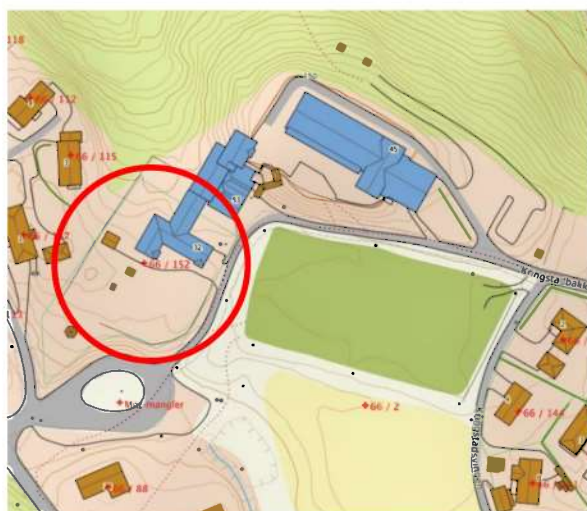
LOA Enger oktober barnehage 2018	Godkjent LOA (m ² NTA)	Max kapasitet iht LOA (antall enheter)	Anvendt LOA (m ² NTA)	Ledig LOA (m ² NTA)
Leke og oppholdsareal (LOA)	121	30,25	53,32	67,68
Kapasitetsutnyttelse 2018	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Antall barn i barnehagen 2018	Ledig kapasitet iht. LOA (antall barn)	Ledige enheter i storbarne-plasser
1-2 år – 1 avdelinger	9	4	5	
3-5 år – 1 avdelinger	18	12	6	
SUM	27	16	11	16,9
Antall personale iht. kapasitetsutnyttelse	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Behov antall personale eks. styrer ved max kapasitetsutnyttelse	Antall barn i barnehagen oktober 2018	Bemanningsnorm eks. styrer okt. 2018
1-2 år – 1 avdelinger	14	4,7	4	1
3-5 år – 1 avdelinger	26	4,3	12	2
SUM	40	9,0	16	3

Tabell 11 Kapasitetsvurdering i Enger barnehage

Oppsummering:

Enger Barnehage fremstår som et romslig og funksjonelt barnehagebygg. Barnehagen har med dagens barnetall ingen funksjonelle utfordringer som ikke kan løses innenfor det arealet barnehagen har til disposisjon. Ledig kapasitet i LOA kan omdisponeres, dersom det er behov for kapasitet i andre arealer. Dersom LOA skal utnyttes fullt ut, må det gjøres en vurdering av om personal og støtteareal tilfredsstiller det behov barnehagen har.

6.3 Prestfoss barnehage

Nøkkeltall oktober 2018

Barn 1-2 år	6
Barn 3-5 år	26
Styrerressurs	1
Årsverk pedagogisk personale	3,4
Årsverk andre ansatte	4,4
Godkjent LOA	183 m ²
Netto areal	300,9 m ²
Tomteareal	3493,8 m ²

Prestfoss barnehagen er en 2-avdelings barnehage som ligger i tilknytning til Prestfoss skoles gymsal og administrasjon. Barnehagebygget eies av Sigdal kommune. Barnehagen drives av et privat eierstyre og er godkjent for 48 plasser. I oktober 2018 hadde barnehagen 6 plasser for barn i alderen 1-2 år og 26 plasser for barn i alderen 3-5 år, noe som tilsvarer 34 barneenheter. Barnehagen har en lavvo, der de driver fast utegruppe.

Prestfoss bhg.		
	Areal	Antall rom
Netto LOA	183 m ²	
Allrom	-	-
Lekerom	89 m ²	5 rom
Baseareal	39 m ²	1 rom
Fellesareal		
Avdelingsareal	-	-
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, kjøkken del av LOA, Garderobe del av LOA, allrom etc.)	55 m ²	3 rom
Netto andre arealer	50 m ²	
Stellerom	21 m ²	2 rom
Toalett	-	-
Garderobe	8 m ²	2 rom
Kjøkken	-	-
Lager	16 m ²	5 rom
Renhold	5 m ²	1 rom
Vognrom		
Nettoareal personalavdeling	57 m ²	
Kontor	12 m ²	
Personalrom	10 m ²	
Møterom	10 m ²	
Kopi/rekvisitalager	3 m ²	
Pers. garderobe	16 m ²	
Pers. toalett	5 m ²	
0	-	
0	-	

Arealfordeling

Tabellen til høyre viser arealene fordelt mellom LOA, andre arealer og personalarealer.

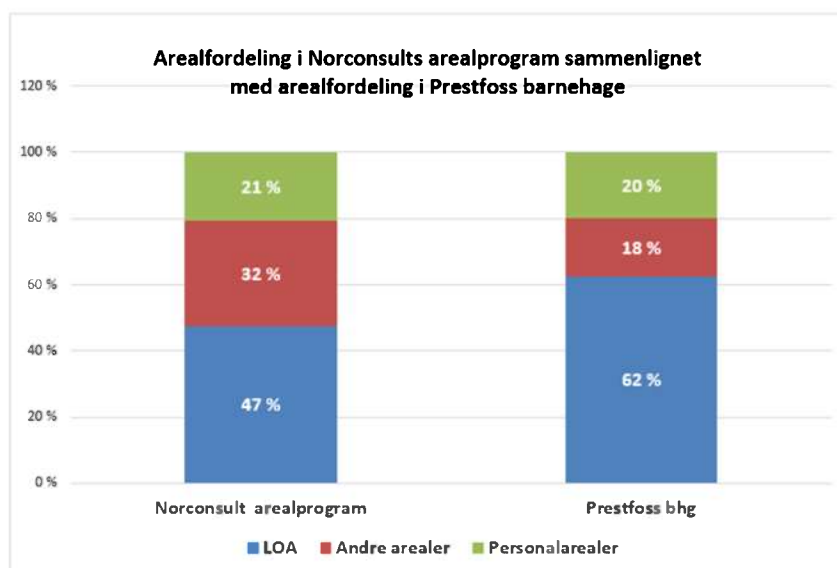
Prestfoss barnehage har egen inngang til personalavdelingen og en inngang til hver avdeling.

Leke- og oppholdsarealet består av 2 avdelingsrom, 1 fellesrom med kjøkken som ligger mellom avdelingene, 2 leke-/hvilerom på hver avdeling og 2 fingarderobes.

Andre arealer består av stellerom med toaletter i tilknytning til hver garderobe, samt toaletter i barnehagens grovgarderobe. Grovgarderobene er trange. Barnehagen har 3 lagerrom og 1 renholdsrom. Det er godt med lagerplass, men det er ikke plass til vognlagring inne i barnehagen. Vognene plasseres under tak ute.

Personalavdelingen består av 1 kontor, personalrom, 1 møterom, personaltoaletter og garderober. Barnehagen har ikke eget arbeidsrom til pedagogene, men det er kontorarbeidsplasser i personalavdelingens fellesareal og på styrers kontor.

Tabell 12 viser arealfordeling i Prestfoss barnehage

Figur 7 - Arealfordeling Norconsults arealprogram sammenlignet med arealfordeling i Prestfoss barnehage.

Figuren viser en sammenligning mellom Norconsults arealprogram og arealfordeling i Prestfoss barnehage. I Prestfoss barnehagen er 62 % av barnehagens areal LOA, andre arealer utgjør 18 % og personalarealer utgjør 20 %. Deler av barnehagebygget oppleves litt trangt. Dette gjelder spesielt gangarealet i personalavdelingen og barnas garderober. Andelen LOA er noe høy, og full kapasitetsutnyttelse kan føre til funksjonelle utfordringer. Det at barnehagen er organisert med en fast utegruppe bidrar til å redusere antall barn inne.

Uteområde:

Barnehagen har et stort og variert uteområde, med flate partier inn mot huset og mer kuperte områder lengre ut på tomten. Uteområdet har et eget inngjerdet område til de minste barna. Det er et stort utvalg av aktivitetsmuligheter i barnehagens umiddelbare nærhet. For utenom skolens uteområde, idrettsanlegg og naturområder, er det kort gangavstand til Prestfoss ungdomsskole og Prestfoss sentrum. Parkeringsplassen, som deles med skolen, har av- og påstiging for skolebussene inne på området. Dette gjør trafikkavviklingen uoversiktlig og travel i de periodene elevene blir levert og hentet. Dette bør organiseres på en bedre måte.

Kapasitetsvurdering

Barnehagen er godkjent for 48 barnehageplasser.

I forhold til godkjent LOA 183 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 25 plasser til barn i alderen 3-6 år og 14 plasser i til barn i alderen 1-2 år. Tabellen under viser at det per i dag er 47 m² ledig kapasitet i LOA, noe som tilsvarer 11,8 barneenheter.

LOA Prestfoss oktober barnehage 2018	Godkjent LOA (m ² NTA)	Max kapasitet iht LOA (antall enheter)	Anvendt LOA (m ² NTA)	Ledig LOA (m ² NTA)
Leke og oppholdsareal (LOA)	183	45,75	135,98	47,02
Kapasitetsutnyttelse 2018	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Antall barn i barnehagen 2018	Ledig kapasitet iht. LOA (antall barn)	Ledige enheter i storbarnsplasser
1-2 år – 1 avdelinger	14	6	8	
3-5 år – 1 avdelinger	27	26	1	
SUM	41	32	9	11,8
Antall personale iht. kapasitetsutnyttelse	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Behov antall personale eks. styrer ved max kapasitetsutnyttelse	Antall barn i barnehagen 2018	Bemanningsnorm eks. styrer okt. 2018
1-2 år – 1 avdelinger	14	4,7	6	2
3-5 år – 1 avdelinger	27	4,5	26	4
SUM	41	9,2	32	6

Tabell 13 kapasitetsvurdering Prestfoss barnehage

Oppsummering

Prestfoss barnehage har til tross for sentral beliggenhet ikke full kapasitetsutnyttelse. Så lenge barnehagen har den ledige kapasiteten den har i dag, vil det være mulig å omdisponere ledig LOA for og kompensere for manglende arealer. Ved full kapasitetsutnyttelse, vil barnehagen få funksjonelle utfordringer. Ettersom barnehagen ligger i kommune sentrum, og det er planlagt boligbygging i området, er det mulig at søkermassen til barnehagen vil øke. Dersom det skjer, vil det være behov for å se på kapasitet i garderober og personalavdeling i Prestfoss barnehage.

6.4 Nerstad barnehage

Nøkkeltall oktober 2018

Barn 1-2 år	17
Barn 3-5 år	23
Styrerressurs	1
Årsverk pedagogisk personale	4,1
Årsverk andre ansatte	6,4
Godkjent LOA	250 m ²
Netto areal	528 m ²
Tomteareal	3386 m ²

Nerstad barnehage er en 3-avdelings barnehage som ligger ved siden av Nerstad skole og idrettsanlegget på Nerstad. Barnehagebygget eies av Sigdal kommune. Barnehagen har privat eierstyrt driftsform, og er godkjent for 64 barnehageplasser. Bygget har en kjelleretasje som tidligere huset skolens SFO og bibliotek. Dette arealet benyttes i dag av barnehagen, men det er ikke en del av godkjent LOA. I oktober 2018 hadde barnehagen 17 barn i alderen 1-2 år og 23 barn i alderen 3-5 år.

Nerstad bhg		
	Areal	Antall rom
Netto LOA	250 m ²	
Allrom	-	-
Lekerom	62 m ²	7 rom
Baseareal	10 m ²	1 rom
Fellesareal		
Avdelingsareal	138 m ²	3 rom
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, kjøkken del av LOA, Garderobe del av LOA, allrom etc.)	40 m ²	4 rom
Netto andre arealer	137 m ²	
Stellerom	19 m ²	3 rom
Toalett	-	-
Garderobe	55 m ²	8 rom
Kjøkken	19 m ²	2 rom
Lager	12 m ²	4 rom
Renhold	32 m ²	3 rom
Vognrom		
Nettoareal personalavdeling	72 m ²	
Kontor	25 m ²	
Personalrom	18 m ²	
Møterom	12 m ²	
Kopi/rekvisitalager	-	
Pers. garderobe	12 m ²	
Pers. toalett	6 m ²	
0	-	
0	-	

Arealfordeling

Tabellen til høyre viser arealene fordelt mellom LOA, andre arealer og personalarealer.

Barnehagen har et felles inngangsparti med videre inngang til garderober, avdelinger og personalavdelingen.

Leke- og oppholdsarealet består av 3 avdelingsrom, 7 leke/hvilerom, 1 fellesrom, 2 kjøkken og 3 fingarderober.

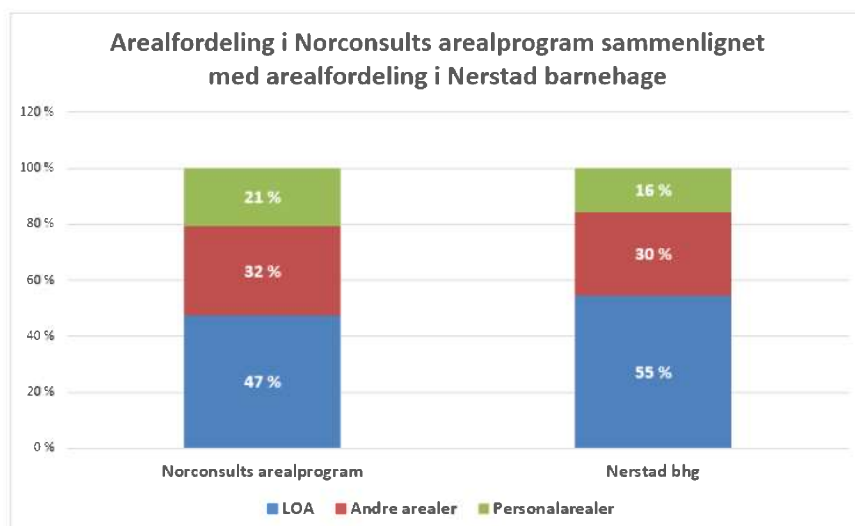
Andre arealer består av 4 lagerrom, 1 renholdsrom, 3 stellerrom med toaletter og 1 vognrom. Barnehagen har godt med lagerplass, men vognlagring i garderoben oppleves som noe upraktisk av personalet. I tilknytning til grovgarderoberne er det WC og tørkerom til vått tøy. Barnehagen har et WC, med tilgang fra uteområdet.

Personalavdelingen består av 1 kontor, personalrom, 1 møterom, personaltoaletter og garderober. Barnehagen har ikke eget arbeidsrom til pedagogene, men det er laget til kontorarbeidsplasser i personalavdelingens gangareal. I dette området er det en del trafikk.

Tabell 14 viser arealfordeling i Nerstad barnehage

Diagrammet under viser en sammenligning mellom Norconsults arealprogram og arealfordeling i Nerstad barnehage. 55 % av barnehagens nettoareal er LOA, andre arealer utgjør 30 % og personalareal utgjør 16 %.

Barnehagen har en relativt god fordeling mellom LOA, andre arealer og personalarealer, men det er noe trangt i personalarealene.

Figur 8 - arealfordeling Norconsults arealprogram / Nerstad barnehage.

Uteområdet:

Uteområdet er nylig rehabilitert. Området er stort, har variert terreng og en fin inndeling i soner og aktiviteter. Rett utenfor barnehagens område ligger skoleplassen, idrettsbane og et stort naturområde med gapahuk i skogen. Barnehagen og skolen deler parkeringsplass og trafikksituasjonen i området er oversiktlig.

Kapasitetsvurdering

Barnehagen er godkjent for 64 plasser. I forhold til godkjent LOA på 250 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 38 plasser til barn i alderen 3-5 år og 18 plasser i til barn i alderen 1-2 år. Tabellen under viser at det per i dag er 67 m² ledig kapasitet i LOA, noe som tilsvarer 16,8 ledige barneenheter.

LOA Nerstad oktober 2018	Godkjent LOA (m ² NTA)	Max kapasitet iht LOA (antall enheter)	Anvendt LOA (m ² NTA)	Ledig LOA (m ² NTA)
Leke og oppholdsareal (LOA)	250	62,5	182,61	67,39
Kapasitetsutnyttelse 2018	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Antall barn i barnehagen 2018	Ledig kapasitet iht. LOA (antall barn)	Ledige enheter i storbarns-plasser
1-2 år – 1 avdelinger	18	17	1	
3-5 år – 2 avdelinger	38	23	15	
SUM	56	40	16	16,8
Antall personale iht. kapasitetsutnyttelse	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Behov antall personale eks. styrer ved max kapasitetsutnyttelse	Antall barn i barnehagen oktober 2018	Bemanningsnorm eks. styrer okt. 2018
1-2 år – 1 avdelinger	18	6,0	17	6
3-5 år – 1 avdelinger	38	6,3	23	4
SUM	56	12,3	40	10

Tabell 15 viser kapasitetstabell for Nerstad barnehage

Nerstad kjeller		
	Areal	Antall rom
Netto LOA	92 m2	
Allrom	-	-
Lekerom	92 m2	4 rom
Baseareal	-	-
Fellesareal	-	-
Avdelingsareal	-	-
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, kjøkken del av LOA, Garderobe del av LOA, allrom etc.)	-	-
Netto andre arealer	73 m2	
Stellerom	10 m2	1 rom
Toalett	-	-
Garderobe	21 m2	1 rom
Kjøkken	14 m2	1 rom
Lager	28 m2	2 rom
Renhold	-	1 rom
Vognrom	-	-
Nettoareal personalavdeling	-	-
Kontor	-	-
Personalrom	-	-
Møterom	-	-
Kopi/rekvisitalager	-	-
Pers. garderober	-	-
Pers. toalett	-	-
0	-	-
0	-	-

Tabell 16 viser arealfordeling i Nerstad barnehage - kjelleretasje

Arealfordeling Nerstad kjelleretasje

Nerstad barnehage har en kjelleretasje som tidligere ble brukt til SFO og bibliotek. Arealet disponeres av barnehagen, men er i dag ikke en del av LOA.

Norconsult har vurdert at ca. 90 m² av dette arealet kan godkjennes som LOA, og at ca. 70 m² kan benyttes til andre areal. Dette gir en kapasitet på ca. 20 barneenheter.

Kjelleretasjen har et 1 kjøkken, 1 stor garderobe, 3lekerom, 1 ballbinge, 2 toaletter, 1 HCWC, 1 garderobe, 2 lagerrom og teknisk rom.

Dersom dette lokalet skal tas i bruk som avdeling, må det pusses opp og tilrettelegges med tanke på den aldersgruppen som skal bruke det. Det bør også gjøres en ny arealvurdering av hele bygget, for å vurdere kapasiteten i LOA opp mot andre arealer og personarealer.

Kapasitetsvurdering av Nerstad barnehage medregnet LOA i kjelleretasjen

Tabellen under viser en mulig kapasitet på 340 m² i LOA. Dette vil gi en kapasitet på 85 barneenheter.

LOA Nerstad oktober 2018	Godkjent LOA (m ² NTA)	Max kapasitet iht LOA (antall enheter)	Anvendt LOA (m ² NTA)	Ledig LOA (m ² NTA)
Leke og oppholdsareal (LOA)	340	85	182,61	157,39
Kapasitetsutnyttelse 2018	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Antall barn i barnehagen 2018	Ledig kapasitet iht. LOA (antall barn)	Ledige enheter i storbarne-plasser
1-2 år – 1 avdelinger	20	17	3	
3-5 år – 2 avdelinger	58	23	35	
SUM	78	40	38	39,3
Antall personale iht. kapasitetsutnyttelse	Kapasitet iht. LOA med dagens avdelingsstruktur (antall barn)	Behov antall personale eks. styrer ved max kapasitetsutnyttelse	Antall barn i barnehagen oktober 2018	Bemanningsnorm eks. styrer okt. 2018
1-2 år – 1 avdelinger	18	6,0	17	6
3-5 år – 1 avdelinger	58	9,7	23	4
SUM	76	15,7	40	10

Tabell 17 viser kapasitetstabell for Nerstad barnehage - kjelleretasje

Oppsummering

Nerstad barnehage har en forholdsvis god fordeling av arealer, og generelt god pedagogisk funksjonalitet. Barnehagen er ombygget og utvidet i 2006/2007, og er generelt godt vedlikeholdt. Det rapporteres om problemer med utlufting i to av stellerommene. Barnehagen har i dag ca. 17 ledige plasser, og har i tillegg mulighet til å utvide med ca. 20 plasser i kjelleretasjen. Det mangler litt areal i personalavdelingen, men dette kan kompenseres ved å omdisponere deler av LOA. Førskoleprognosene tilsier imidlertid ikke at det er behov for en utvidelse av barnehagen på kort og lang sikt.

7 Sammendrag og forslag til tiltak

Avslutningsvis vil vi se på prioriteringer og forslag til tiltak med bakgrunn i følgende punkter:

- o Markedstilpasset og bærekraftig barnehagetilbud
- o Pedagogisk kompetanse og bærekraft
- o Antall barnehager og beliggenhet for barnehagene i Sigdal
- o Muligheter for barnehagene i Sigdal

Markedstilpasset og bærekraftig barnehagetilbud

Sigdal kommune eier og vedlikeholder i dag fire barnehagebygg, som på grunn av lave befolkningstall har mye ledig arealkapasitet. Befolkningsprognosene viser at det både på kort og lang sikt vil være overkapasitet i antall barnehageplasser. Det er i dag, og i tiden framover vanskelig å se grunnlag for fire ulike driftsenheter i Sigdal kommune. I og med at barnehagene har privat eierform, kan ikke kommunen legge ned noen enheter. Ved lave barnetall må barnehagene selv finne ut hvor smertegrensen går for fortsatt drift. Sigdal kommune må på sin side vurdere i hvor stor grad de skal bidra økonomisk og praktisk, for å opprettholde drift i barnehagene. De må også vurdere hvor vidt det er bærekraftig å eie fire barnehagebygg der leieinntektene er synkende (på grunn av avtale om leieutgifter lik satsen for kapitaltilskudd s.6 økonomi og drift), mens arealet som skal driftes og vedlikeholdes er konstant. Den nye husleieavtalen er en gunstig avtale for de private eierstyrene, fordi leiesatsen blir lavere med synkende barnetall.

Videre bidrar Sigdal kommune økonomisk gjennom å legge til rette med telletidspunkt i januar og november, refunderer økte pensjonsutgifter, (etter søknad) drive kurs og kompetanseheving, vedlike holde byggene og levere vaktmestertjeneste. Det er nærliggende å anta at ikke alle barnehagene hadde klart å drive uten denne tilretteleggingen. Barnehageområdet, som omfatter barnehage, styrket tilbud til førskolebarn og førskolelokaler og skyss hadde i 2017 et merforbruk på kr. 318 437, mens barnehagene samlet hadde et årsresultat på kr. 390 000.

Alle barnehagene har i dag egenkapital. Til sammen hadde barnehagene i 2017 en egenkapital på omlag kr. 3,8 mill. Barnehagene er sårbare for svingninger i søkermasse. For små enheter kan et enkelt barn fra eller til, ha stor betydning for økonomien. Det er derfor viktig at barnehagene har noe egenkapital for å møte denne utfordringen.

Pedagogisk kompetanse og bærekraft.

Små enheter har sårbare fagmiljøer både med tanke på å rekruttere og beholde kompetent bemanning. Den økonomiske og den pedagogiske bærekraften henger sammen. Synkende og ustabile barnetall kan føre til at barnehager må si opp ansatte. Varierende behov og midlertidige og små stillingsprosenter kan føre til at barnehagene ikke klarer å rekruttere kompetent bemanning, og i verste fall ikke klarer å tilby søkere plass. Det må være en viss stabilitet og størrelse i et fagmiljø, for å sikre pedagogisk utvikling av barnehagene over tid.

Hva er god beliggenhet for barnehagene i Sigdal:

Med store geografiske avstander vil det være viktig å prøve å opprettholde et barnehagetilbud som dekker de områdene der det bor flest barnefamilier. Den geografiske inndelingen Eggedal, Prestfoss og Nerstad vil antakelig også i tiden framover være gode plasseringer for barnehage i Sigdal kommune. For å sikre en god overgang mellom barnehage og skole (jfr. rammeplanen for barnehager kra. 6 KD:2017), har skolestrukturen en betydning for hva som er god plassering for barnehagene. I små kommuner og bygder vil både barnehage og skole ha utbytte av nærhet til hverandre.

Muligheter for barnehagene i Sigdal

Eggedal barnehage: Med synkende barnetall både i barnehage og skole, kan det være et alternativ å frigjøre barnehagebygget til andre formål, og tilby barnehagen å leie arealer i skolens lokaler. Dette forutsetter at skolen i Eggedal fortsatt er i drift. Et annet alternativ kan være å selge barnehagebygget til eierstyret, slik at barnehagen selv har ansvar for drift og vedlikehold av bygget. For å sikre drift på sikt, kan det være et alternativ for det private eierstyret å se på muligheten for å slå seg sammen med, eller samarbeide med de andre barnehagene om pedagogiske, administrative og økonomiske ressurser.

Enger barnehage har en geografisk beliggenhet som tilsier liten søkermasse på kort og lang sikt. Norconsult anbefaler at eierstyret ser på muligheten for å slå seg sammen med andre eierstyrer, for å sikre de pedagogiske, administrative og økonomiske ressursene i barnehagen. Barnehagebygget kan selges til eierstyret, eller omdisponeres til andre formål.

Nerstad barnehage og Prestfoss barnehage ligger med kort kjøreavstand fra hverandre og er i samme nedslagsfelt for søkere. Kommunestyret har vedtatt at barnehageadministrasjonen skal prosjektere utvidelse av barnehagene. I dag er det 16 ledig plasser på Nerstad, og 10 ledig plasser på Prestfoss. Prognosene viser at det ikke vil være behov for å øke opp antall plasser på kort og lang sikt. Det vil etter Norconsults vurdering derfor ikke være nødvendig å sette i gang prosjektering av nye barnehageplasser.

Dersom det skulle bli behov for å utvide kapasiteten, har Nerstad barnehage disponibelt areal i kjelleretasjen, som kan øke barnehagekapasiteten i kommunen med ca. 20 plasser (jfr. figur 17). Begge barnehagene ligger i dag ved siden av barneskoler som har stor kapasitet og fleksible arealer. Ledig areal i skolene kan tas i bruk til barnehageformål, dersom det skulle være behov for areal utover det som leies ut i dag. Boligutbygging i Prestfoss kan føre til et midlertidig behov for flere barnehageplasser, men det er ikke sannsynlig at dette behovet vil overstige kapasitetsoverskuddet.

Eierstyrene i Prestfoss og Nerstad anbefales å se på muligheten for å samarbeide om økonomiske administrative og pedagogiske ressurser, for å kunne møte en negativ utvikling i barnetall i årene som kommer.

7.1 Konklusjon og anbefaling:

- På kort og lang sikt vil det være nok areal og fleksibilitet i barnehagetilbudet i Sigdal kommune til å kunne tilby plass til alle som har rett til det.
- Istedenfor å prosjektere utvidelse av eksisterende bygg, vil det være mer bærekraftig å sambruke mer areal med skolene, og se på mulighet for å selge/omdisponere bygningsmasse som ikke er i bruk.
- Med bakgrunn i prognosene kan vi forvente at det vil bli vanskelig for de private eierstyrene å opprettholde drift når barnetallet synker. Det å opprettholde drift i fire barnehager, vil føre til at alle barnehagene har lave søkertall og et usikkert driftsgrunnlag. I en fremtidig barnehagestruktur er det mest sannsynlig driftsgrunnlag for to barnehager.
- De private eierstyrene bør se på muligheten for å samarbeide, eventuelt slå seg sammen, for å sikre framtidig drift, kompetanse og arbeidsplasser.
- Barnehagebyggene kan selges til de private eierstyrene, slik at Sigdal kommune reduserer kvadratmeter som trenger vedlikehold og ikke gir leieinntekt.
- Barnehagestrukturen må sees i sammenheng med skolestruktur. Der kommunen driver skoler, bør det også være lokaler til barnehagedrift.